

Tarafların Tanım ve Yükümlülükleri

1.4.2 Esas tarafların yükümlülükleri (Gönderen – Taşımacı – Alıcı)

NOT 1: İşbu başlıkta emniyet yükümlülüklerinin verildiği çeşitli katılımcılar tek ve aynı işletme olabilir. Ayrıca, bir katılımcının faaliyetleri ve uyması gereken emniyet yükümlülükleri çeşitli işletmeler tarafından üstlenilebilir.

Gönderen

"Gönderen" kendi adına veya bir üçüncü şahıs adına tehlikeli malları gönderen işletme anlamına gelir. Taşıma işlemi bir taşıma sözleşmesi altında yürütülüyorsa, gönderen taşıma sözleşmesine göre gönderendir;

1.4.2.1 Gönderenin Yükümlülükleri

1.4.2.1.1 Tehlikeli malları gönderen, sadece ADR zorunluluklarına uyan sevkiyatlar için teslimat yapmalıdır. 1.4.1 bağlamında, bu taraf aşağıdakilere uymalıdır:

- Tehlikeli malların ADR mevzuatına uygun şekilde sınıflandırılmış ve yetkilendirilmiş olmasını sağlamak;
- Özellikle Bölüm 5.4'teki ve Bölüm 3'teki tabloların zorunluluklarını göz önünde bulundurarak, Taşımacıya gerekli bilgi ve verileri izlenebilir bir formu ve gerekirse taşıma için gerekli belgeleri ve taşıma sırasında bulundurulacak belgeleri (yetkiler, onaylar, bildirimler, sertifikalar, vs) ibraz etmek;
- ADR tanımlarına uygun şekilde onaylanmış, taşınacak maddelerin taşınmasına uygun ve ADR'de tanımlanan işaretleri taşıyan ambalajları, büyük ambalajları, orta boy hacimli konteynerleri (IBC'ler) ve tankları (tankerler, sökülebilir tanklar, tüplü gaz tankerleri, MEGC'ler, portatif tanklar ve tank konteynerler) kullanmak;
- Sevkiyat araçlarının ve gönderme kısıtlamalarının zorunluluklarına uymak;
- Boş, temizlenmemiş ve gazı boşaltılmamış tankların (tankerler, sökülebilir tanklar, tüplü gaz tankerleri, MEGC'ler, portatif tanklar ve tank konteynerler) veya boş, temizlenmemiş araçların ve büyük ve küçük yığın konteynerlerin bile uygun olarak işaretlenmiş ve etiketlenmiş olduğundan emin olmak ve boş, temizlenmemiş tankların kapalı olduklarından ve doluymuş gibi sızdırmaz olduğundan emin olmak.

1.4.2.1.2 Gönderen kimse diğer tarafların hizmetlerini kullanıyorsa (ambalajlayıcı, yükleyici, Dolduran, vb.), sevkini ADR zorunluluklarını sağladığından emin olmak için gerekli tedbirleri almalıdır. Gönderen, 1.4.2.1.1 (a), (b), (c) ve (e) için, kendisine diğer taraflarca sağlanan bilgilere ve verilere de güvenebilir.

1.4.2.1.3 Gönderen üçüncü bir taraf için çalıştığında, üçüncü taraf taşınacak tehlikeli mallar hakkında madde göndereni yazıyla bilgilendirmeli ve yükümlülüklerini yerine getirebilmesi için ihtiyaç duyduğu bütün bilgi ve belgeleri sağlamalıdır.

Taşımacı

"Taşımacı" taşıma kontratı olsun ya da olmasın taşıma işlemini yürüten işletme anlamına gelir;

1.4.2.2 Taşımacının Yükümlülükleri

1.4.2.2.1 1.4.1 bağlamında uygun olan her durumda Taşımacı aşağıdakilere uymalıdır:

- Taşınacak tehlikeli malların taşınmasının ADR uyarınca onaylanmış olduğunu temin etmek;
- Tehlikeli malların taşınması ile ilgili ADR'de öngörülen tüm bilgilerin taşınmadan önce gönderene sağlandığını, taşıma ünitesinde kanunda öngörülen belgelerin olduğunu veya kâğıt belgeler yerine elektronik bilgi işlem (EDP) veya elektronik veri değişimi (EDI) yöntemleri kullanılıyorsa, bu verilerin kâğıt belgelere eşdeğer olacak biçimde taşıma sırasında bulunduğunu temin etmek;
- Taşımacı araçlarda ve yüklerde görsel olarak belirgin bozukluk, sızıntı veya çatlak, eksik teçhizatı olup olmadığını araştırarak tespit etmek;
- Tankerlerin, tüplü gaz tankerlerinin, sökülebilir tankların, portatif tankların, tank konteynerlerin ve MEGC'lerin bir sonraki testinin geçerlilik tarihinin geçmediğini araştırarak tespit etmek;

NOT: 4.1.6.10 (eleman olarak basınçlı haznelere içeren tüplü gaz tankerleri ve MEGC'ler durumunda), 4.2.4.4, 4.3.2.4.4, 6.7.2.19.6, 6.7.3.15.6 veya 6.7.4.14.6 koşulları altında işbu geçerlilik tarihinin sonra ermesinden sonra da tanklar, tüplü gaz tankerleri ve MEGC'ler taşınabilir.

- Araçların olması gerekenden daha fazla yüklenmediğini doğrulamak;
- Tanımlanmış tehlike etiketleri ve işaretlerinin araçlara iliştiirildiğini temin etmek;
- Yazılı talimatlarda sürücü için tanımlanan teçhizatın araçta olduğunu temin etmek.

Bu hususlar, ilgili durumlarda taşıma belgeleri ve eşlik eden belgeler esas alınarak, aracın veya konteynerin veya uygun olduğunda yükün görsel olarak muayene edilmesi suretiyle gerçekleştirilmelidir.

1.4.2.2.2 Taşımacı 1.4.2.2.1 (a), (b), (e) ve (f)'deki durumların geçerli olması halinde diğer taraflarca sağlanan bilgilere ve verilere güvenebilir.

1.4.2.2.3 Taşımacı, madde 1.4.2.2.1 uyarınca ADR zorunluluklarında bir ihlal gözlemlerse, bu durum düzeltilene kadar sevkiyatı göndermemelidir.

1.4.2.2.4 Yolculuk boyunca, taşıma işleminin güvenliğini tehlikeye sokacak bir ihlal gözlemlenirse, trafik güvenliği, sevkiyatın güvenli bir şekilde dolaşımının engellenmesi ve halk güvenliği göz önünde bulundurularak, sevkiyat olabildiğince çabuk bir şekilde durdurulmalıdır. Taşıma işlemi sadece gönderilen madde mevcut düzenlemelerle uyum içindeyse devam ettirilebilir. Yolculuğun geri kalanından sorumlu yetkili kurum(lar) taşıma işleminin devam etmesi için onay verebilir.

Yolculuğun kalan kısmı için gerekli riayet ve onay sağlanamazsa, yetkili kurum(lar) Taşımacıya gerekli idari yardımı sağlamalıdır. Aynı durum, Taşımacı, taşınan maddelerin tehlikeli niteliği hakkında madde gönderen tarafından bilgilendirilmediğini yetkili kuruma (kurumlara) bildirdiğinde ve özellikle taşıma anlaşmasındaki yasa gereğince maddeleri indirmeyi, yok etmeyi ya da zararsız kılmayı istediği durumda da geçerlidir.

Alıcı

"Alıcı" taşıma sözleşmesine göre malın alıcısı anlamına gelir. Alıcı taşıma sözleşmesinin hükümlerine uygun başka bir üçüncü taraf atarsa, bu taraf ADR nezdinde alıcı kabul edilir. Taşıma işlemi taşıma sözleşmesi olmadan yürütülüyorsa, vardıklarında tehlikeli malların idaresini üstüne alacak işletme alıcı kabul edilir.

1.4.2.3 Alıcının Yükümlülükleri

1.4.2.3.1 Alıcı zorlayıcı nedenler olmadıkça maddelerin kabulünü ertelememekle ve boşaltma işlemi tamamlandıktan sonra kendisiyle ilgili ADR zorunluluklarının yerine getirildiğini onaylamakla yükümlüdür.

1.4.2.3.2 Konteynerler kullanılıyorsa, bu onayın ADR zorunluluklarına ilişkin bir ihlali açığa çıkarması halinde alıcı, Taşımacıya konteyneri sadece ihlal giderildikten sonra iade etmelidir.

1.4.2.3.3 Alıcı diğer tarafların hizmetlerinden yararlanırsa (Boşaltan, temizleyici, dezenfekte hizmeti vb.), ADR'nin 1.4.2.3.1 ve 1.4.2.3.2 zorunluluklarına uyulduğundan emin olmak için uygun tedbirleri almalıdır.

1.4.3 Diğer tarafların yükümlülükleri (Yükleyen – Ambalajlayan – Dolduran – Tank Konteyner/Portatif Tank Operatörü – Boşaltan)

Yükleyen

"Yükleyen" aşağıdakileri gerçekleştiren herhangi bir işletme anlamına gelir:

- Ambalajlı tehlikeli malların, küçük konteynerlerin veya portatif tankların bir aracın veya konteynerin içine veya üzerine yüklenmesi veya
- Konteynerin, yığın konteynerin, MEGC'nin, tank konteynerin veya portatif tankın bir aracın üzerine yüklenmesi.

1.4.3.1 Yükleyenin Yükümlülükleri

1.4.3.1.1 1.4.1 bağlamında, yükleyicinin yükümlülükleri aşağıda verilmiştir:

- Yükleyici tehlikeli malları Taşımacıya sadece tehlikeli mallar ADR'ye göre onay aldıysa teslim edebilir;
- Yükleyici ambalajlanmış tehlikeli malları veya temizlenmemiş boş ambalajları taşıma için teslim ederken ambalajların zarar görüp görmediğini kontrol etmelidir. Yükleyici zarar görmüş ambalajları, özellikle sızdırmaz olmayanları ve tehlikeli maddeyi sızdıran veya sızdırma riski taşıyan ambalajları zarar giderilene kadar teslim etmemelidir. Bu yükümlülük boş, temizlenmemiş ambalajlar için de geçerlidir.
- Yükleyici tehlikeli malları araca, büyük ya da küçük konteynere yüklerken, yükleme ve elleçlemeye ilişkin özel koşullara uymalıdır;
- Yükleyici tehlikeli malları konteynere yükledikten sonra Bölüm 5.3 uyarınca belirtilen tehlike işaretleri koşullarına uymalıdır;
- Yükleyici ambalajları yüklerken, araç ya da büyük konteynerdeki tehlikeli malları göz önünde bulundurarak karışık yükleme yasaklarına ve yiyeceklerin, diğer tüketim maddelerinin ya da hayvan yemlerinin ayrılmasıyla ilgili zorunluluklara uymalıdır.

1.4.3.1.2Yükleyici 1.4.3.1.1 (a), (d) ve (e) hallerinde diğer taraflarca sağlanan bilgilere ve verilere güvenebilir.

Ambalajlayan

"Ambalajlayan" tehlikeli malları büyük ambalajlar ve orta boy hacimli konteynerler (IBC'ler) dahil olmak üzere ambalajlara koyan ve gerekirse taşıma için ambalajları hazırlayan bir işletme anlamına gelir;

1.4.3.2 Ambalajlayanın Yükümlülükleri

1.4.1 bağlamında ambalajlayan aşağıdakilere uymalıdır:

- Ambalajlama koşullarını veya karışık ambalajlama koşullarını ilgilendiren zorunluluklar ve
- Ambalajları taşıma için hazırladığında, ambalajların işaretlenmesi ve etiketlenmesini ilgilendiren zorunluluklar.

Dolduran

"Dolduran" tehlikeli malları bir depoya (tankere, sökülebilir tanka, portatif tanka veya tank konteynere) ve/veya bir araca, büyük konteynere veya toptan dökme halinde taşıma için küçük konteynerlere, bir akülü araca veya MEGC'ye yükleyen herhangi bir işletme anlamına gelir;

1.4.3.3 Dolduranın Yükümlülükleri

1.4.1 bağlamında, dolduranın yükümlülükleri aşağıda verilmiştir:

- Dolduran, tankları doldurmadan önce tankların ve teçhizatlarının teknik olarak yeterli olduğunu araştırarak tespit etmelidir;
- Dolduran, tankerlerin, tüplü gaz tankerlerinin, sökülebilir tankların, portatif tankların, tank konteynerlerin ve MEGC'lerin bir sonraki test için sürelerinin dolmadığını araştırarak tespit etmelidir;
- Dolduran sadece doldurulacak tanklarda taşınmasına izin verilen tehlikeli malları tanklara doldurmalıdır;
- Dolduran tankı doldururken, bitişik kompartımanlardaki tehlikeli malları ilgilendiren zorunluluklara uygun hareket etmelidir;
- Dolduran tankı doldururken, doldurulan madde için maksimum izin verilebilir doldurma derecesini veya izin verilebilir maksimum litre başına içeriklerin kütlesini gözlemelidir;

- f) Dolduran, dolumu yaptıktan sonra bütün kapakların kapalı durumda olduğundan ve sızıntı olmadığından emin olmalıdır;
- g) Doldurduğu tankın dışında tehlikeli dolum maddelerinin artıklarının yapışmadığından emin olmalıdır;
- h) Dolduran tehlikeli malları dökme halinde taşıma için hazırlarken, belirtilen turuncu plakaların, afişlerin veya etiketlerin, yüksek sıcaklık maddelerinin ve çevreye tehlikeli maddelerin işaretleri ile birlikte tankların, araçların, büyük ve küçük konteynerlerin üzerine zorunluluklara uygun şekilde takıldığından emin olmalıdır;
- i) (Rezerve edilmiş);
- j) Araçlara veya konteynerlere tehlikeli malları dökme halinde doldururken, Bölüm 7.3'teki ilgili hükümlere uyulduğunu araştırarak, tespit etmelidir.

Tank Konteyner/Portatif Tank Operatörü

"Tank konteyner/portatif tank operatörü" tank konteyner/portatif tankın adına kaydedildiği işletme anlamına gelir;

1.4.4.4 Tank Konteyner/Portatif Tank Operatörünün Yükümlülükleri

1.4.1 bağlamında tank-konteyner/portatif tank operatörü özellikle aşağıdakilere uymalıdır:

- a) Yapı, teçhizat, testler ve işaretlemeler ile ilgili zorunluluklara uygunluğu temin etmek;
- b) Gövdelerin ve teçhizatlarının bakımının, normal işletme koşullarında, tank-konteyner/portatif tankın bir sonraki incelemesine kadar ADR zorunluluklarına uygun şekilde gerçekleştirildiğinden emin olmak;
- c) Gövde veya gövde teçhizatının güvenliği, tamir, değişiklik veya bir kaza durumunda azalma eğilimi gösterdiğinde ayrıntılı şekilde kontrol etmek.

1.4.3.5 ve 1.4.3.6 (Rezerve edilmiş)

Boşaltan

"Boşaltan" aşağıdakileri gerçekleştiren herhangi bir işletme anlamına gelir:

- a) Konteynerin, yığın konteynerin, MEGC'nin, tank konteynerin veya portatif tankın bir araçtan çıkarılması veya
- b) Ambalajlı tehlikeli malların, küçük konteynerlerin veya portatif tankların bir aracın veya konteynerin içinden veya üzerinden boşaltılması veya

- c) Tehlikeli malların bir tanktan (tanker, sökülebilir tank, portatif tank veya tank konteyner) veya bir tüplü gaz tankerinden, MEMU'den, MEGC'den veya dökme halinde veya dökme bir konteynerde taşıma için kullanılan bir araçtan, büyük konteynerden veya küçük konteynerden boşaltılması;

1.4.3.7 Boşaltanın Yükümlülükleri

NOT: İşbu alt başlıkta boşaltma, 1.2.1'deki Boşaltan tanımında belirtildiği üzere çıkarma, boşaltma ve tahliye işlemlerini kapsar.

1.4.3.7.1 1.4.1 bağlamında, Boşaltan aşağıdakilere uymalıdır:

- Ambalaj, konteyner, tank, MEMU, MEGC veya araç üzerindeki bilgiler ile taşıma belgesindeki ilgili bilgileri karşılaştırarak doğru maddelerin boşaltıldığını araştırarak, tespit etmek;
- Boşaltma öncesinde ve esnasında, ambalajların, tankın, aracın veya konteynerin boşaltma işlemi tehlikeye sokacak şekilde zarar görüp görmediğini kontrol etmek. Böyle bir durum olduğunda, gerekli önlemler alınana kadar boşaltmanın gerçekleşmediğini araştırarak, tespit etmek;
- Boşaltma ile ilgili tüm zorunluluklara uymak;
- Tankın, aracın veya konteynerin boşaltılmasının hemen sonrasında:
 - Boşaltma işlemi sırasında tankın, aracın veya konteynerin dışına yapışmış tehlikeli kalıntıları temizlemek ve
 - Valflerin kapandığından emin olmak ve açık yerleri incelemek;
- Araçların ve konteynerlerin temizliği ve dezenfekte edilmesi ile ilgili olarak öngörülenlerin yerine getirildiğinden emin olmak ve
- Konteynerler bir kere tamamıyla boşaltıldığında, temizlendiğinde ve dezenfekte olduğunda, Bölüm 5.3 uyarınca, artık üzerinde tehlike işaretlerini taşımadığından emin olmak.

1.4.3.7.2 Boşaltan diğer tarafların hizmetlerinden yararlanırsa (temizleyici, dezenfekte hizmeti vb.), ADR zorunluluklarına uyulduğundan emin olmak için uygun tedbirleri almalıdır.

Yukarıda belirtilmiş olan tanım ve yükümlülükler ADR 'de belirtilmiş olan tanım ve yükümlülükler olup, 18.06.2022 tarihli 31870 numaralı Resmî Gazete 'de yayınlanmış olan Tehlikeli Maddelerin Karayolu ile Taşınması Hakkında Yönetmelik'in dördüncü bölümünde de tarafların hak, sorumluluk ve yükümlülükleri yer almaktadır.